

El desig i la seva necessitat com a vivència

Gemma Moré Pratdesaba

Psicòloga

Una ombra fugitiva de plaer. Presentació musicada dels poemes de K. P. Kavafis, a càrrec de Josep Tero, cantautor, Jaume Comas, actor, i Eusebi Ayensa, hel·lenista i traductor. Q-Ars teatre, Barcelona, 24 i 25 d'abril de 2021.

Fa força anys, recordo haver assistit a una festa del tot imprevisible en què entrava i sortia gent contínuament. De fet, era una inauguració d'una casa reformada de poble. Allí s'aplegaven moltes persones i segurament, si seguies el fil, podies trobar connexions de tota mena; encara que això era del tot anodí.

Tot d'una com si fos una pujada de teló, fan dringar una copa expressament per captar l'atenció del públic i, sense més preàmbuls, un individu encén una pipa amb majestuositat i es fa un silenci expectant. L'home comença a exhalar el fum i es crea un buit al seu voltant: tothom espera l'acord les seves primeres paraules, tal com si un profeta hagués acariciat els seus llavis:

Quan emprenguis el camí cap a Ítaca,
has de pregar que el camí sigui llarg,
ple d'aventures, ple de coneixences.

Quan va acabar de recitar el poema, en l'ambient festiu es va copsar una eufòria que va tenir una durada limitada. De la mateixa manera que esdevenen els diferents plaers que s'aboquen en les nostres vides i que, amb més o menys èxit, tenim ànsies d'allargar. M'hauria pogut imaginar les ments dels presents fent-se tota una sèrie d'entelèquies sobre l'amfitrió i sobre la vida futura que acabava d'encetar dins del continent de la casa familiar, reformada i preparada per acollir les seves noves aventures. En el fons de cada ésser, ¿prendria forma una construcció del desig?

L'abril d'enguany vam tenir el plaer d'assistir a un espectacle poètic i musical: *Una ombra fugitiva de plaer: Presentació musicada dels poemes de K. P. Kavafis*. Es tractava d'un altre espectacle concebut i conduït per l'hel·lenista i traductor Eusebi Ayensa, que pocs mesos abans ja ens havia ofert la lectura dramatitzada *A la llum del dia*, també a partir de l'obra kavafiana; també aquesta vegada l'acompanyaven Jaume Comas, actor, i Josep Tero, cantautor. El context era un recull de poemes de Kavafis que fan referència al plaer, a l'empremta mnemònica que aquest deixa en les nostres consciències, i al desig de repetir

les experiències plaents per poder restablir la primera satisfacció, ja sigui realitat o fantasia.

A diferència del record que he evocat al començament, ara hi havia consciència d'espectacle: puja el teló i torna a aparèixer «Ítaca». Però aquesta vegada és diferent: el poema és recitat i musicat per tal d'ancorar la vivència en el record i tornar a sentir la percepció d'éssers únics que cerquen el plaer com una experiència àmplia i diversa. En altres poemes, com «Lluny», «L'espalla embenada», «Romandre», el poeta torna a mostrar aquesta dimensió tot embolcallant de sensorialitat els seus versos, potser per fer més fàcil el record que s'esvaeix amb el pas del temps, si bé, a la vegada, és més difícil de contenir un desig que no desapareix.

En acabar l'espectacle, es convida a iniciar un diàleg entre «actors» i espectadors. En aquest instant, les vivències tornen a emergir en la consciència de cadascú. Sovint, aquests records formen part d'un impuls, d'un desig que té l'oportunitat d'expressar-se i d'enriquir un recital poètic que anirà més enllà de l'estètica. En aquesta ocasió, interpel·la un públic iniciat que té ganes de deixar la seva petjada del que ha viscut, una vegada més, quan es retroba amb el plaer dels versos de Kavafis.

